

HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUS
2. osasto

TUOMIO
Annettu kansliassa

17/6767

käräjätuomari Timo Niemi (pj.)
käräjätuomari Anu Vannassalo
käräjätuomari Janne Pitkävirta

8.2.2017

L 14/52194

Kantaja Suomen Asianajajaliitto r.y.
0202096-1

Vastaaja Auktorisoidut Lakimiehet - Auktoriserade Jurister- Authorized Attorneys
at Law ry.

Asia Yhdistyksen nimeä koskevan rekisterimerkinnän kumoaminen

Vireille 10.12.2014

SELOSTUS ASIASTA

Vaatimukset Suomen Asianajajaliitto on vaatinut, että Helsingin käräjäoikeus:
1) kumoo vastaajan nimeä koskevan rekisterimerkinnän ja ilmoittaa nimen kumoamisesta Patentti- ja rekisterihallitukselle; ja
2) velvoittaa vastaajan suorittamaan kantajan oikeudenkäyntikulut 61.262,60 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen kuukauden kuluttua tuomion antamisesta.

Perusteet Osa luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) tarkoitetuista oikeudenkäyntiavustajista oli perustanut vastaajana olevan yhdistyksen, jonka nimeksi Patentti- ja rekisterihallitus oli virheellisesti rekisteröinyt 14.4.2014 "Auktorisoidut Lakimiehet - Auktoriserade Jurister - Authorized Attorneys at Law ry".

Vastaajan nimi oli yhdistyslain (503/1989) vastainen, ja se loukkaa Suomen Asianajajaliiton oikeutta. Kantaja oli kirjallisesti pyytänyt vastaajaa muuttamaan nimeään, mutta tähän ei ollut suostuttu.

Vastaajan nimi oli yhdistyslain 49 §:n 1 momentin 2 kohdan vastainen, koska yhdistyksen nimi oli harhaanjohtava sen sisältäessä lailla suojattuun asianajajan ammattinimitykseen erehdyttävästi viittaavan ilmaisun sekä muita harhaanjohtavia ilmaisuja, jotka antavat erheellisen käsityksen muun muassa vastaajayhdistyksestä ja sen jäsenpohjan rakenteesta.

Vastaajan nimi oli yhdistyslain 49 §:n 1 momentin 4 kohdan vastainen, koska nimen rekisteröimiselle oli muu lainkohdassa tarkoitettu lakiin perustuva este nimen ollessa asianajajan ammattinimitystä suojaavien asianajajista annetun lain (496/1958) pakottavien säännösten vastainen ja koska se oli yhdistyslain vastaisesti kolmikielinen.

Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Vastaajan jäseneksi voidaan hyväksyä sen sääntöjen mukaan henkilö, jolla on luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain mukainen voimassa oleva lupa oikeudenkäyntiavustajana toimimiseen. Sanotussa laissa määritellään luvan myöntämisen edellytykset. Lakiin otettiin kelpoisuusvaatimuksiksi muun muassa ylempi korkeakoulututkinto, riittävä perehtyneisyys, sopivuus ja taloudellinen riippumattomuus.

Sanottua lakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 318/2010) todetaan, ettei kelpoisuusvaatimuksia tule tiukentaa liikaa vaan niiden tulee olla oikeassa suhteessa tavoitteeseen eli asianmukaiseen oikeudenhoitoon ja jottei liian kireillä kelpoisuusehdoilla vaikeutettaisi alalle pääsyä. Tämän johdosta luvan saamista koskevat kelpoisuusehdot ovat selkeästi vähäisemmät kuin asianajajilla.

Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 2 §:n mukaan riittäväksi perehtyneisyydeksi katsotaan muun muassa se, että lupaa hakeva lakimies on oikeustieteen maisterin tutkinnon suorittettuaan suorittanut asianajajatutkinnon tai tuomioistuinharjoittelun tai toiminut vuoden ajan muussa tehtävässä, joka perehdyttää oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan toimeen. Tällainen tehtävä voisi hallituksen esityksen mukaan olla esimerkiksi niin sanotun avustavan lakimiehen työ.

Lain ja esitöiden mukaan riittävä perehtyneisyys voidaan saavuttaa yksin tutkinnon suorittamisella tai yhden vuoden työkokemuksella. Kelpoisuusvaatimusten lisäksi lakiin oli otettu myös tietty määrä oikeudenkäyntiasioiden hoitoon liittyviä velvollisuuksia, jotka ovat suppeammat kuin asianajajia koskevat velvollisuudet ja jotka velvoittavat vain oikeudenkäyntiasioita koskevien tehtävien yhteydessä.

Toisin kuin asianajajilla, luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien mainitut velvollisuudet koskevat siis vain oikeudenkäyntien hoitamista. Asianajajia koskevat säännöt ja ohjeet koskevat kaikenlaisten toimeksiantojen hoitamista. Lisäksi luvan saaneisiin oikeudenavustajiin kohdistettava lain mukainen valvonta on suppeampaa kuin asianajajien valvonta.

Asianajaja

Asianajaja määritellään asianajajista annetun lain 1 §:ssä:
 ”Asianajaja on se, joka on maan yleisen asianajajayhdistyksen jäsenenä merkitty asianajajaluetteloon.

Asianajajan ammattinimityksen oikeudeton käyttö on sanktioitu asianajajalain 11 §:ssä:

“Jos se, joka ei ole asianajaja, käyttää itsestään asianajajan

ammattinimitystä tai toimistostaan nimitystä asianajotoimisto taikka muutoin ilmoittaa ammattialansa siten, että hänen sen perusteella voidaan erheellisesti olettaa olevan yleisen asianajajayhdistyksen jäsen, rangaistakoon sakolla. ”

Asianajajaksi pääsemisen edellytyksistä on säädetty asianajajalain 3 pykälässä seuraavasti:

”Asianajajaksi voidaan hyväksyä 25 vuotta täyttänyt henkilö, joka:

- 1) on rehelliseksi tunnettu sekä muilta ominaisuuksiltaan ja elämäntavoiltaan sopiva harjoittamaan asianajajan tointa;
- 2) on suorittanut Suomessa oikeustieteen muun ylemmän korkeakoulututkinnon kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinnon, taikka on suorittanut oikeustieteen tutkinnon muualla kuin Suomessa ja saanut ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain (1093/2007) tai ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain (531/1986) mukaisen Opetushallituksen päätöksen kelpoisuudesta oikeustieteen muuta ylempää korkeakoulututkintoa kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkintoa edellyttävään tehtävään ja suorittanut mahdolliset päätöksessä edellytetyt lisävaatimukset;
- 3) on saavuttanut asianajajan toimen harjoittamiseen tarvittavan taidon sekä sellaisen käytännöllisen kokemuksen kuin asianajajayhdistyksen säännöissä määrätään;
- 4) on suorittanut asianajotoiminnan säännöksiä ja hyvän asianajajatavan vaatimuksia koskevan tutkinnon (asianajajatutkinto); sekä
- 5) ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu.”

Asianajajaliiton säännöissä asetetaan lisävaatimuksia asianajajaksi pääsemiselle, ja esimerkiksi asianajajaliiton sääntöjen 5 §:n 2 momentin mukaan:

“Jäseneksi pyrkivän tulee hoitaa tai ryhtyä hoitamaan asianajotehtäviä ammattimaisesti ja asua Euroopan talousalueen valtiossa, ellei hallitus myönnä lupaa poiketa asuinpaikkavaatimuksesta.

Hänen on tullut saavuttaa asianajajan toimen harjoittamiseen tarvittava taito sekä käytännöllistä kokemusta siinä toimimalla lakimiestutkinnon suoritettuaan ennen jäseneksi pääsyä vähintään neljän vuoden ajan oikeudenhoidon alalla tai siihen verrattavissa oikeustieteellistä koulutusta edellyttävissä toimissa tai tehtävissä, kuitenkin vähintään kaksi vuotta avustavana lakimiehenä, julkisena oikeusavustajana tai itsenäisenä asianajotehtävien hoitajana taikka muussa sellaisessa toimessa, jossa hän on vastaavassa määrin hoitanut asianajotehtäviä.”

Asianajajalta vaadittavia kelpoisuusvaatimuksia ja muita velvollisuuksia sekä asianajajaan kohdistettua valvontaa on käsitelty myös luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annettua lakia koskevassa hallituksen esityksessä. Kelpoisuusvaatimuksia, velvollisuuksia ja valvontaa ei ole haluttu säätää yhtä tiukaksi kuin asianajajille vaan luvan

saaneille oikeudenkäyntiavustajille on ehdotettu omia, rajoitetumpia kelpoisuusehtoja ja velvollisuuksia ja rajoitetumpaa valvontaa kuin asianajajille. Sanotussa hallituksen esityksessä todetaan asianajajista muun muassa seuraavasti:

"Asianajaja on lakimies, joka on hyväksytty maan yleisen asianajajayhdistyksen eli julkisoikeudellisen Suomen Asianajajaliiton (jäljempänä myös Asianajajaliitto tai asianajajayhdistys) jäseneksi.

Asianajajien toimintaa sääntelevät asianajajista annettu laki (496/1958), sen nojalla oikeusministeriön päätöksellä (934/2004) vahvistetut Asianajajaliiton säännöt sekä Asianajajaliiton asianajajien noudatettavaksi vahvistamat erilaiset ohjeet. Asianajajat ja julkiset oikeusavustajat ovat velvollisia noudattamaan ammattieettisiä säännöksiä ja hyvää asianajajatapaa.

Asianajajilta vaadittava vähintään neljän vuoden työkokemus, josta kuitenkin vähintään kaksi vuotta avustavana lakimiehenä asianajotoimistossa, on merkittävästi pidempi kuin luvan saaneilta oikeudenkäyntiavustajilta, jotka voivat saavuttaa heitä koskevan lain mukaisen perehtyneisyyden jo vuoden työkokemuksen perusteella tai pelkän asianajajatutkinnon suorittamalla - mahdollisesti jo ennen oikeustieteen maisteriksi valmistumistaan. Asianajajiin kohdistettava valvonta on myös laajempaa kuin luvan saaneisiin oikeudenkäyntiavustajiin kohdistettava valvonta, sillä asianajajien toimintaa valvoo myös Suomen Asianajajaliiton hallitus.

Kun sekä asianajajista että luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista kummastakin on säädetty omat lakinsa ja kun asianajajien kelpoisuusvaatimukset, velvollisuudet ja valvonta eroavat selvästi luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien kelpoisuusvaatimuksista, velvollisuuksista ja heihin kohdistettavasta valvonnasta, on selvää, etteivät luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat ole asianajajia eivätkä voi siten käyttää asianajajan ammattinimitystä tai tähän harhaanjohtavasti viittaavaa muuta nimitystä tai ilmaisua. Kahden eri ammattiryhmän ero todetaan tyhjentävästi luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 21 §:ssä:

"Jos luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja hyväksytään asianajajayhdistyksen jäseneksi, raukeaa hänen tässä laissa tarkoitettu lupansa."

Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain mukainen luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja ei ole eikä voi olla samanaikaisesti asianajaja.

Vastaajan nimi on harhaanjohtava

Yhdistyksen nimi ei saa olla harhaanjohtava

Yhdistyslain 8 §:n 1 kohdan mukaan yhdistyksen säännöissä on

mainittava yhdistyksen nimi. Yhdistyksen nimi osoittaa yhdistyksen identiteetin ja vahvistaa sitä. Sillä on siten samantyyppinen merkitys yhdistyksissä kuin toiminimellä yhtiöissä. Näin ollen on tärkeää, että yhdistyksen nimi antaa yleisölle oikeanlaisen käsityksen yhdistyksestä.

Yhdistyslain 49 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan yhdistyksen nimi ei saa olla harhaanjohtava. Harhaanjohtavuuden osalta oikeuskirjallisuudessa on todettu, että nimi ei saa antaa väärää käsitystä esimerkiksi yhdistyksen tarkoituksesta, toimintamuodoista, toiminta-alueesta tai jäsenistöstä.

Yhdistyslakia koskevan hallituksen esityksen (HE 64/88) mukaan harhaanjohtavuutta voidaan arvioida esimerkiksi seuraavilla perusteilla:

"[...]nimen harhaanjohtavuutta arvioitaessa voidaan kiinnittää huomiota esimerkiksi ammattiin liittyvissä yhdistyksissä siihen, millä ammattialoilla toimivia yhdistykseen tulisi kuulumaan, onko nimi vastikään ollut käytössä jollakin toisella nytemmin purkautuneella yhdistyksellä tai onko nimi jonkun muun yhteisön tai säätiön käytössä."

Yhdistyksen nimen harhaanjohtavuutta arvioidaan oikeuskäytännössä paljolti sen mukaan, millaisen vaikutelman nimi herättää yleisön ja asianomaisen alan piirissä.

Vastaajan nimen harhaanjohtavuutta tulee arvioida ensinnäkin siitä lähtökohdasta, keitä esimerkiksi keskivertokuluttaja tai keskiverto oikeudellisia palveluja hankkiva yrityksen edustaja mieltää vastaajayhdistyksen edustavan. Toiseksi vastaajan nimen harhaanjohtavuutta tulee arvioida asianomaisen alan piirissä siitä näkökulmasta, keitä muut oikeudellisten palveluiden tarjoajat tai muut lakimiesammattilaiset mieltävät vastaajayhdistyksen edustavan.

Yhdistyksen nimen harhaanjohtavuudesta on myös korkeimman oikeuden ratkaisukäytäntöä KKO 1969 II 20. Korkein oikeus kumosi Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit r.y:n nimen rekisterimerkinnän Suomen Arkkitehtiliitto r.y:n kanteesta, koska Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit r.y:n tarkoituksena oli vain vähäisessä määrin toimia korkeakoulutasoisen arkkitehtitutkinnon suorittaneiden yhdyssiteenä ja että nimen pääasiallisena tarkoituksena oli ollut antaa yleisölle se virheellinen käsitys, että sanalla "arkkitehti" tarkoitetaan teknillisissä opistoissa talonsuunnitteluarkkitehtilinjalla insinöörin tutkinnon suorittaneita henkilöitä. Korkein oikeus hyväksyi Suomen Arkkitehtiliiton kanteen, joka oli vaatinut edellä mainitun nimen kumoamista oikeuttaan loukkaavana.

Vastaajan nimi sisältää asianajajaan erehdyttävästi viittaavan ilmaisun

Vastaajan virallinen yhdistysrekisteriin rekisteröity nimi on kokonaisuudessaan "Auktorisoidut Lakimiehet - Auktoriserade Jurister - Authorized Attorneys at Law ry". Vastaajan virallinen nimi koostuu kolmella eri kielellä olevasta sanaparista sekä rekisteröimistä

osoittavasta "ry"-jälkiliitteestä. Vastaajan nimi sisältää lailla suojattuun asianajajan ammattinimitykseen viittaavan attorneys at law -ilmaisun, jonka käyttö vastaajan nimessä on harhaanjohtavaa nimen antaessa virheellisen käsityksen esimerkiksi vastaajasta, sen jäsenistöstä ja jäsenistön koulutus pohjasta. Nimen englanninkielinen osa on omiaan luomaan harhaanjohtavan käsityksen, että vastaajayhdistyksen jäsenistö muodostuisi asianajajista tai että yhdistyksen jäsenistöön kuuluisi asianajajia.

Asianajajalain 11 §:n 1 momentin nojalla ainoastaan kantajan jäsenellä on oikeus käyttää asianajajan ammattinimitystä tai muuta ilmaisua tai nimikettä, jonka perusteella voi syntyä käsitys käyttäjän kuulumisesta yleiseen asianajajayhdistykseen. Vastaajan jäsenistö ei kuulu yleiseen asianajajayhdistykseen.

Asianajajan ammattinimityksen englanninkielisen käännöksen käyttö on kielletty myös oikeuskäytännössä, koska sen on katsottu erheellisesti luovan käsityksen nimityksen käyttäjän kuulumisesta yleiseen asianajajayhdistykseen. Oikeuskäytännön mukaan vastaajan nimeen sisältyvä attorneys at law -ilmaisun viittaa nimenomaisesti asianajajista annetussa laissa suojeltuun asianajajan ammattinimitykseen (Helsingin käräjäoikeuden ratkaisu 11.2.1997 (R 96/5542), Helsingin hovioikeus 25.6.1998 (R 97/537)).

Nykyaikaisessa kansainvälistyneessä asianajotoiminnassa useat suomalaiset asianajotoimistot käyttävät viestinnässään - kuten myös useat suomalaiset asianajajat englanninkielisiä kirjelmiä tai viestejä allekirjoittaessaan - nimikkeitä attorney at law ja attorney asianajajan ammattinimityksen englanninkielisinä vastineina. Suomessa ei ole ollut eikä ole toista ammattiryhmää, joka olisi käyttänyt tai käyttäisi, taikka olisi tarvetta käyttää - tulevaisuudessakaan - englanninkielistä ammattinimikettä attorney at law tai attorney, jotka ovat lailla suojatun asianajajan ammattinimityksen englanninkielisiä käännöksiä. Sanottuja nimikkeitä käyttävät ja ovat lain nojalla oikeutettuja käyttämään ainoastaan kantajan jäsenenä olevat asianajajat ja asianajotoimistot.

Mikäli vastaajayhdistyksen jäsenet ryhtyisivät käyttämään omista toimistoistaan vastaavanlaisia englanninkielisiä nimityksiä "(nimi) Attorneys" tai "(nimi) Attorneys at Law", yksittäisellä asiakkaalla, muilla lakimiesammattilaisilla tai tuomioistuimilla ei olisi mitään mahdollisuuksia päätellä nimikkeen perusteella, onko kyseessä asianajaja vai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Suomalaisissa keskeisissä lakikielen sanakirjoissa erityisesti attorney at law -nimike viittaa nimenomaisesti asianajajaan. Esimerkiksi Lakikielen sanakirjan mukaan attorney at law -nimikkeen suomenkielinen vastine on "asianajaja, oikeusasianajaja". Lakikielen perussanakirjan mukaan suomenkielinen asianajajan ammattinimitys kääntyy puolestaan englanniksi "advocate; attorney (Am); attorney at law (Am); lawyer".

Vastaajan nimen harhaanjohtavuutta lisää entisestään vastaajan

englanninkielisen nimen "Authorized"-etuliite, joka on omiaan antamaan virheellisen ja harhaanjohtavan käsityksen sekä suomalaisille että ulkomaisille oikeudellisia palveluja hankkiville tahoille, että vastaajayhdistyksen jäseniltä edellytettäisiin jotain erityistä ja korkeammanasteista valtuutusta tai auktorisointia kuin esimerkiksi pelkkää attorney at law -nimikettä käyttäviltä asianajajilta edellytetään.

Etuliite sisältää myös harhaanjohtavan vertailun "auktorisoitujen" ja "ei-auktorisoitujen" toimijoiden välillä. Esimerkiksi satunnaisesti oikeudellisia palveluja käyttäville tahoille voi syntyä harhaanjohtava käsitys siitä, että yhdistyksen "auktorisoidulta" jäseniltä olisi mahdollista saada korkeampilaatuisia palveluja kuin yhdistykseen kuulumattomilta "auktorisoinnottomilta" palveluntarjoajilta.

Vastaajan nimi on omiaan luomaan harhaanjohtavan käsityksen siitä, että sen jäsenistö hoitaisi toimeksiantonsa asianajajilta edellytettävällä tai sitä korkeammalla muodollisella pätevyydellä. Tällainen on nimenomaisesti katsottu oikeuskäytännössä harhaanjohtavaksi ja hyvän tavan vastaiseksi (MT:1983:5)

Harhaanjohtavuutta tulee arvioida muun muassa sen mukaisesti, millä ammattialoilla toimivia yhdistykseen tulisi kuulumaan ja kun tilanne käytännössä on päinvastainen kuin mitä vastaajan nimi indikoi, vastaajayhdistyksen nimi on ilmeisen harhaanjohtava ja siten yhdistyslain ja hyvän tavan vastainen. Kun kyse on kahdesta eri ammattiryhmästä, joista toisen, asianajajien, ammattinimike on lailla suojattu, ei luvan saaneilla oikeudenkäyntiavustajilla tai heidän yhdistyksellään ole oikeutta eikä lupaa eikä sen enempää tarvettakaan käyttää asianajajien lailla suojattua ammattinimitystä.

Vastaajan nimeen on sisällytetty tarkoituksellisesti asianajajan ammattinimityksen englanninkielinen käänös, "attorneys at law", jolla tavoitellaan erityisesti ulkomaisen yleisön silmissä tunnistettavampaa ja suurempaa luottamusta herättävää asemaa ja jolla samalla pyritään hyötymään asianajajanimityksen arvosta ja tunnettuisuudesta.

Vastaajan nimi sisältää muita harhaanjohtavia ilmaisuja

Myös vastaajan suomen- ja ruotsinkieliset nimenosat "Auktorisoidut Lakimiehet" ja "Auktoriserade Jurister" ovat omiaan johtamaan yleisöä harhaan. Erityisesti etuliitteen "auktorisoitu" tai "auktoriserade" yhdistäminen lakimiesnimikkeeseen on harhaanjohtavaa, koska Suomessa lakimiehiltä ei yleisesti edellytetä mitään erityistä auktorisointia.

Lakiasioita hoitavat ammattimaisesti pääasiassa asianajajat, yleiset oikeusavustajat ja muut tuomarinvirkaan vaadittavan tutkinnon suorittaneet henkilöt, joita yleisessä kielenkäytössä kutsutaan lakimieheksi. Laissa on erikseen säännelty erityiset lakimiesryhmät ja näiden nimikkeet, kuten asianajajista annetussa laissa tarkoitettu asianajaja ja laissa luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista tarkoitettu

luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

”Auktorisoitu”-etuliitteiden käyttäminen ”lakimies” -nimikkeen yhteydessä on omiaan antamaan yleisölle virheellisen vaikutelman siitä, että etuliitteen käyttäjältä edellytetään jotain korkeampiasteista auktorisointia kuin muilta lakimiehiltä. Vastaajayhdistyksen jäsenten eli luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien kelpoisuusvaatimukset ovat kuitenkin vähäisemmät mitä esimerkiksi asianajajilta edellytetään. Vastaavasti luvan saaneisiin oikeudenkäyntiavustajiin kohdistettava valvonta on suppeampaa kuin asianajajien valvonta.

Etuliite sisältää implisiittisen vastakkainasettelun ja vertailun siten, että muiden lakimiesryhmien voidaan ymmärtää olevan ”auktorisoimattomia” tai ”ei-auktorisoituja”.

Vastaajayhdistyksen jäsenistö koostuu vain osasta laissa luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista tarkoitetuista lakimiehistä, eli niistä luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista, jotka ovat vastaajayhdistykseen päättäneet liittyä. Kaikki luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat ovat luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa määritellyn valvonnan alaisia riippumatta siitä, ovatko he ”auktorisoituja” eli vastaajayhdistyksen jäseniä vai eivät. Vastaavasti siltä osin kuin he hoitavat laissa tarkoitettuja tehtäviä, heidän on noudatettava luvan saaneille oikeudenkäyntiavustajille säädettyjä velvollisuuksia mahdollisesta vastaajayhdistyksen jäsenyydestä riippumatta.

Vastaajan nimen rekisteröimiselle on muu lakiin perustuva este

Rekisteröimiselle ei saa olla lakiin perustuvaa estettä

Yhdistyslain 49 §:n 4 kohdan mukaan rekisteröimiselle ei saa olla muuta lakiin perustuvaa estettä. Yhdistyslakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 64/88) todetaan sanotun tarkoittavan sen selvittämistä, etteivät yhdistyksen perustaminen ja sen sääntöihin otetut määräykset ole yhdistyslain tai muunkaan lain pakottavien säännösten vastaisia.

Rekisteriviranomaisen suorittamassa sääntötarkastuksessa ei kuitenkaan ole mahdollista tutkia, ovatko yhdistyksen säännöt kokonaisuudessaan päteviä. Sääntöjen pätevyyttä voidaan tutkia ainoastaan vain siltä osin kuin tutkimisen pohjana ovat yhdistyslain säännökset. Nimen loukkaavuutta koskevassa tuomioistuinkäsittelyssä aineisto on laajempi kuin yhdistysrekisterin tutkimusmenettelyssä. Vaikka rekisteriviranomaisella ei olisi edellytyksiä tarkistaa yhdistyksen sääntöjen lainmukaisuutta myös muiden lakien kuin yhdistyslain nojalla, tulee viimeistään tuomioistuimen korjata ja kumota rekisteriviranomaisen puutteellisten edellytysten vuoksi rekisteriin päässyt lainvastainen merkintä.

Vastaajan nimi on asianajajista annetun lain vastainen

Asianajajan ammattinimitys on lailla suojattu ja asianajajista annetun lain 11 §:n mukaan muiden lakimiesten kuin yleisen asianajajayhdistyksen jäsenten on kiellettyä käyttää asianajajan ammattinimitystä tai muuta nimikettä tai ilmaisua, jonka perusteella heidän voidaan erheellisesti olettaa olevan Suomen Asianajajaliiton jäseniä. Kaikki nimikkeet ja ilmaisut, jotka ovat omiaan luomaan erheellisen käsityksen, että tällaista nimikettä tai ilmaisua käyttävä taho olisi Suomen Asianajajaliiton jäsen ja siten asianajaja, ovat lainvastaisia.

Vastaajan nimi sisältää "attorneys at law" -ilmaisun, joka edellä kappaleessa yksilöidyllä tavalla viittaa erehdyttävästi asianajajista annetussa laissuojattuun asianajajan ammattinimikkeeseen. On asianajajista annetun lain vastaista luoda käsitys, että vastaajayhdistyksen jäsenet, jotka eivät ole eivätkä voi olla asianajajia, hoitaisivat oikeudellisia palveluja asianajajilta edellytetyllä muodollisella pätevyydellä ja muutoinkin samojen ehtojen alaisina kuin asianajajat.

Vastaajayhdistyksen nimi on näin ollen asianajajalain 11 §:n vastainen, ja nimen rekisteröimiselle on yhdistyslain 49 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu lakiin perustuva este.

Vastaajan nimi on yhdistyslain vastaisesti kolmikielinen

Vastaajayhdistyksen nimen rekisteröinti on myös yhdistyslain 9 §:n vastainen. Yhdistyslain 9 §:n 2 momentin mukaan yhdistyksen virallinen nimi voi olla korkeintaan kahdella kotimaisella kielellä samanaikaisesti.

Yhdistyslain 9 §:n 2 momentista johtuu se, että yhdistyksen virallinen nimi ei voi olla sekä yhdellä tai useammalla kotimaisella että ulkomaan kielellä, vaan vain jompikumpi vaihtoehto on mahdollinen. Yhdistyksen virallinen nimi voi olla vain suomen-, ruotsin- ja saamenkielinen nimi kunkin nimen ollessa erikseen yhdistyksen virallinen nimi taikka enintään nimi kahdella edellä mainituista kielistä. Yhdistys voi säännöissään määrätä, mikä on yhdistyksen nimi vierailta kielillä.

Vastaajan nimi sen sääntöjen mukaan on "Auktorisoidut Lakimiehet - Auktoriserade Jurister - Authorized Attorneys at Law". Yhdistyksen nimessä on yhdistyslain vastaisesti kotimaisten kielten lisäksi myös englanninkielinen.

Yhteenveto

Vastaajan nimi sisältäessään asianajajan lailla suojatun ammattinimikkeen tai nimikkeen taikka ilmaisun, jonka perusteella vastaajayhdistyksen jäsenten voidaan erheellisesti olettaa olevan Suomen Asianajajaliiton jäseniä, loukkaa kantajan ja sen jäsenten asianajajalain mukaista yksinoikeutta. Tällaisen toiminnan salliminen heikentäisi merkittävästi asianajajien lailla suojatun ammattinimikkeen erottamiskykyä ja olisi siten omiaan aiheuttamaan olennaista vahinkoa kantajan jäsenistölle.

Kanteessa ja edellä todetun perusteella vastaajan nimi on yhdistyslain 49 §:n 1 momentin 2 kohdan vastainen, koska yhdistyksen nimi on

harhaanjohtava sen sisältäessä lailla suojattuun asianajajan ammattinimikkeeseen erehdyttävästi viittaavan ilmaisun sekä muita harhaanjohtavia ilmaisuja, jotka antavat erheellisen käsityksen muun muassa vastaajayhdistyksestä, sen jäsenistöstä ja sen jäsenpohjan rakenteesta.

Vastaajan nimi on myös yhdistyslain 49 §:n 1 momentin 4 kohdan vastainen, koska nimen rekisteröimiselle on muu lainkohdassa tarkoitettu lakiin perustuva este nimen ollessa asianajajan ammattinimikettä suojaavien asianajajista annetun lain pakottavien säännösten vastainen ja koska se on yhdistyslain vastaisesti kolmekielinen.

VASTAUS

Vastaajan vaatimukset

Yhdistys on vaatinut kanteen hylkäämistä sekä kantajan velvoittamista korvaamaan vastaajan oikeudenkäyntikulut 22.601,32 eurolla laillisine korkoineen kuukauden kuluttua tuomion antamisesta lukien.

Perustelut

Suomen perustuslaki 2 luku 13 § turvaa yhdistymisvapauden myös luvan saaneille oikeudenkäyntiavustajille. Yhdistymisvapautteen kuuluu oikeus valita yhdistykselle nimi.

Yhdistys on yksityisoikeudellinen ja yleishyödyllinen. Sen tarkoitus ja jäsenille asetetut vaatimukset ilmenevät yhdistyksen sääntöjen kohdista 2 ja 3. Yhdistyksen hallitus hyväksyy jäsenet ja voi ryhtyä myös toimenpiteisiin jäsenen erottamiseksi. Yhdistys ei harjoita elinkeinotoimintaa, mutta sen jäsenet voivat niin tehdä muun muassa asioimalla yleisissä tuomioistuimissa ja muualla avustajina ja asiamiehinä. Yhdistys on tarkoitettu kaikille oikeudenkäyntiavustajalautakunnalta luvan saaneille eli oikeudenkäyntiavustajalautakunnan auktorisoimille oikeudenkäyntiavustajille. Jäsenyyden voi saada hakemuksesta.

Asianajajaliitto on lailla säännelty julkisoikeudellinen yhteisö, jonka ruotsinkielinen nimi on Finlands Advokatförbund. Liitolla ei ole rekisteröityä englanninkielistä nimeä. Liitto on kääntänyt nimensä "general Finnish Bar Association" asianajajista annetusta laista teettämässään käännöksessä.

Vastaajayhdistyksen rekisteriin merkitty nimi "Auktorisoidut Lakimiehet - Auktoriserade Jurister - Authorized Attorneys at Law ry" ei muistuta millään tavoin Suomen Asianajajaliiton nimeä tai liiton siitä omaksumaa ja levittämää käännöstä. Vastaajayhdistyksen nimi ei ole hyvän tavan vastainen, eikä muuten sopimaton, eikä nimi tai muukaan rekisterissä oleva vastaajayhdistystä koskeva merkintä loukkaa asianajajaliiton oikeutta.

Vastaajayhdistyksen nimi ei ole yhdistyslain vastainen. Patentti- ja

rekisterihallitus on tutkimisen jälkeen päättänyt rekisteröidä nimen. Yhdistykselle valitun nimen rekisteröimiselle ei myöskään ole pakottavaa yhteiskunnallista estettä demokraattisessa yhteiskunnassa (Euroopan ihmisoikeussopimus 11 artikla 2).

Yhdistyksen nimen muuttaminen ei ole hallituksen toimenpitein mahdollista. Yhdistyksen sääntöjen muuttamiseen vaaditaan yhdistyslain 27 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan 3/4 määräenemmistö yhdistyksen kokouksessa annetuista äänistä.

Nimen harjaanjohtavuus

Yhdistyksen nimi ei ole yhdistyslain 49 §:n 1 momentin 2 kohdan vastaisesti harjaanjohtava eikä se sisällä lailla suojattuun asianajajan ammattinimitykseen erehdyttävästi viittaavaan ilmaisua, vaikka siinä on sanat Attorneys ja Attorneys at Law.

Yhdistyksen nimestä oli käyty laaja keskustelu perustamiskokouksessa. Valtioneuvoston ja oikeusministeriön piirissä vakiintuneeseen käänöskäytäntöön sekä sanan etymologiseen taustaan nähden ei ollut havaittu estettä käyttää nimessä englanninkielen sanaa attorneys, eikä sanojen yhdistelmää attorneys at law (ilman väliviivoja). Termit kuvaavat sitä, mitä yhdistyksen jäsenet tekevät ammatikseen. Jäsenet toimivat luonnollisten henkilöiden ja yhteisöjen oikeudenkäyntiavustajina ja oikeudenkäyntiasiamiehinä. He hoitavat päämiestensä asioita yleisten tuomioistuinten lisäksi muissakin viranomaisissa ja yksityisten tahojen luona.

Englanninkielinen osa on tunnistettavuuden vuoksi tärkeää. Yhdistyksen jäsenillä on asiakkaina Suomessa ja muualla asuvia englantia taitavia ja käyttäviä henkilöitä ja yhteisöjä sekä niiden täällä olevia edustajia. Nimitys Attorney at Law kuvaa sitä, että asianomainen voi toimia asiamiehenä "lain edessä" tai tuomioistuimessa.

Merriam-Webster -sanakirjan mukaan "Attorney at Law" on: "a practitioner in a court of law who is legally qualified to prosecute and defend actions in such court on the retainer of clients". Sanalla "attorney" tarkoitetaan "one who is legally appointed to transact business on another's behalf". Sanan synonyymejä ovat "assignee, agent, commissary, delegate, deputy, envoy, factor, minister, procurator, proxy, rep, representative". Sanan attorney merkitys ei ole yksiselitteinen. Synonyymien joukossa ei kuitenkaan ole sanoja "advocate, solicitor tai barrister".

Edelliseen kappaleeseen viitaten "Attorney at Law" tarkoittaa suomeksi tuomioistuimissa toimivaa asiamiestä, joka on oikeudellisesti pätevä ajamaan kanteita ja vastaamaan kanteisiin tuomioistuimessa päämiehensä valtuuttamana. Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja on tällainen henkilö. Synonyymeillä on muun muassa seuraavia merkityksiä google kääntäjän mukaan: määrärahat, agentti, huoltoupseeri, valtuutettu, sijainen, lähettiläs, tekijä, ministeri, prokuraattori, edustaja.

Valtioneuvoston käännöstoimiston julkaisema tuomioistuinsanasto on samalla kannalla. Attorney käännetään henkilöksi, joka on oikeutettu edustamaan osapuolta oikeudellisissa menettelyissä (person who is authorised to to represent a party in judicial proceedings).

Asianajaja -nimikkeen käännös on tuomioistuinsanaston sekä asianajajaliiton itsensä vielä vuonna 2005 toimittaman lakikäännöksen mukaan Advocate. Attorney on asiamies, oikeudenkäyntiavustaja.

Euroopan parlamentin ja neuvoston 16.2.1998 direktiivissä 98/5/EY käsitellään asianajajan ammatin pysyvän harjoittamisen helpottamista muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa ammatillinen pätevyys on hankittu. Direktiivin 98/5/EY 1 artiklan 2-kohdan suomenkielisessä versiossa lausutaan, että direktiivissä tarkoitetaan:

a) "asianajajalla" jokaista, joka saa harjoittaa ammattitoimintaa käyttäen jotakin seuraavista ammattinimikkeistä:

Suomi: Asianajaja/Advokat

Ruotsi: Advokat

Yhdistynyt Kuningaskunta: Advocate/Barrister/Solicitor

Ranska: Avocat

Direktiivi ei ole rinnastanut "asianajaja" ja "attorney at law" -nimikkeitä toisiinsa, vaan englannin kielellä asianajaja on direktiivin mukaan sama kuin Advocate/Barrister/Solicitor.

Asianajaja on ruotsiksi "Advokat" ja ranskaksi "Avocat", ts. Asianajajaa tarkoittava kielellinen ilmaisu perustuu samaan eri kielialueet ja kielet yhdistävään perussanaan, jota suomen kielellä kuvaa "advokaatti". Attorney-sanaa käytetään useassa asiayhteydessä. Amerikassa "District Attorney (DA)" tarkoittaa suomeksi (paikallinen) syyttäjä. "State Attorney" tarkoittaa valtiosyyttäjä. "Attorney General" tarkoittaa oikeusministeriä tai yleistä syyttäjä. "European Patent Attorney" tarkoittaa eurooppapatenttiasiamiestä.

Cornellin yliopiston toimittaman lakisanaston mukaan "Attorney-in- Fact" tarkoittaa toisen puolesta toimimaan valtuutettua henkilöä, jolla välttämättä ei ole oikeutta tuomioistuimessa avustamiseen. Termissä on kuitenkin mukana sana "Attorney", mikä osoittaa merkityksen väljyyttä.

Euroopan oikeusjärjestelmistä laaditussa raportissa (The European Commission for the Efficiency of Justice) CEPEJ käytetään sanaa attorney tarkoittaen sillä henkilöä, joka saa antaa oikeudellisia palveluita ja nostaa kanteita tai antaa oikeudellisia neuvoja (a person authorized to practice law, conduct law suits or give legal advice)".

Attorney -sanaa käytetään myös Suomessa lainopillista koulutusta vailla olevista asiamiehistä. Esimerkkinä mainittakoon riita-asioiden sovittelusta yleisissä tuomioistuimissa annetun nyt jo kumotun lain (663/2005) 11 § ja sitä koskeva oikeusministeriön julkaisema käännös.

Toisen kielen käsitteitä ei voi omistaa. Englantia käyttävä asiakas tulee kutsumaan asiamiestään ja avustajaansa yleisnimellä "attorney". Esimerkiksi espanjalainen asiakas löytää sanan "attorney" omasta englanti-espanja -sanakirjastaan (espanjaksi licenciado, representante legal, apoderado).

Asiakkaat joka tapauksessa kutsuvat asiamiehiään ja avustajiaan englanniksi sanalla attorney. Asianajaja on espanjaksi abogado. "Attorney" on asiamies tai avustaja. "Attorney at Law" on henkilö, joka voi toimia asiamiehenä tai avustajana tuomioistuimessa. Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat ovat nimenomaan tuollaisia henkilöitä.

Vastaajayhdistykseen ei kuulu muita kuin luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia. Yhdistyksen nimessä ei ole mitään harhaanjohtavaa tai asianajajiin taikka asianajajaliittoon sekoitettavaa. Luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien on voitava käyttää itsestään ammattiaan kuvaavaa nimitystä myös vieraalla kielellä, kuten lawyer ja attorney ja toimistostaan esimerkiksi nimitystä lawyer's Office tai N.N. Attorneys. Asianajajien käytettävissä on esimerkiksi Advocates Office ja N.N. Advocates. Vastaajayhdistyksen nimeen on voitava ottaa sana attorneys ja myös attorneys at law.

Nimi ei sisällä suojattua asianajajan ammattinimitystä (Advocate), eikä se anna virheellistä käsitystä yhdistyksestä, sen jäsenistöstä tai jäsenistön koulupohjasta. Nimen englanninkielinen osa ei ole omiaan luomaan sellaista käsitystä, että yhdistykseen kuuluisi asianajajia.

Asianajotoimistoissa ja muualla kuitenkin palvelee luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia, jotka totuuden mukaisesti ilmoittavat suorittaneensa myös asianajajatutkinnon. Asianajajaliiton jäsenten toimistoissa voi asiakkaan näkökulmasta syntyä sekaannusta sen suhteen kuka on asianajaja ja kuka luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, koska asianajajan nimellä haku antaa asianajajaluettelosta esille luvan saaneen oikeudenkäyntiavustajankin.

Suomen Asianajajaliiton näkemys on täysin virheellinen. Attorney -käsitettä ei yksinkertaisesti ole "varattu" yksinomaan Suomen tai muun maan yleisen asianajajayhdistyksen jäsenille.

Yhdistyslain 8 §:n 1 kohdan mukaan yhdistyksen säännöissä on mainittava yhdistyksen nimi. Yhdistyksen nimi osoittaa sen identiteetin ja vahvistaa sitä. Sillä on siten samantyyppinen merkitys yhdistyksissä kuin toiminimellä yhtiöissä. Toiminimilain 7 §:n mukaan aatteellisen yhdistyksen toiminimen tulee sisältääkin yhdistysrekisteriin merkitty yhdistyksen nimi.

Nimen väitetty muu harhaanjohtava ilmaisu

Harhaanjohtavuuden osalta oikeuskirjallisuudessa on todettu, että nimi ei saa antaa väärää käsitystä esimerkiksi yhdistyksen tarkoituksesta,

toimintamuodoista, toiminta-alueesta tai jäsenistöstä. Yhdistyksen nimi täyttää 8 §:n kriteerit eikä se ole 49 §:n vastainen.

Asianajajista sekä luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista on nyt säädetty lailla. Asianajajien kelpoisuusvaatimukset, velvollisuudet ja valvonta eroavat luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien kelpoisuusvaatimuksista, velvollisuuksista ja heihin kohdistettavasta valvonnasta. Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat eivät ole asianajajia, eivätkä he käytä asianajajan ammattinimitystä tai tähän harhaanjohtavasti viittaavaa muuta nimitystä tai ilmaisua. Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja voi kuitenkin antaa samoja palveluita kuin liittoon kuuluva asianajajakin. Molemmat ammattikunnat ovat valvontalautakunnan alaisia ja kummatkin voivat menettää oikeutensa yleisissä tuomioistuimissa toisten avustamiseen ja edustamiseen. Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja ei ole eikä voi olla samanaikaisesti asianajaja.

Lupalakimies

Luvan saaneilla oikeudenkäyntiavustajilla ei ollut yhdistystä kun heitä koskevaa lakia (715/2011) säädettiin. Ilmeisesti tästä johtuen nimikkeestä tuli pitkä, kankea ja harhaanjohtava. Nimeä oli pyritty puhekielellä lyhentämään lupalakimies -nimikkeellä.

Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja on oikeutettu toimimaan myös oikeudenkäyntiasiamiehenä toisin kuin lakiin kirjatusta nimityksestä itsestään voisi päätellä. Heidän tehtävänsä eivät rajoitu hallinnollisiin lupa-asioihin toisin kuin "lupalakimies" nimityksestä voisi päätellä. Lakimiehenä toimimiseen riittää oikeudellinen loppututkinto. Lupalakimies viittaa siihen, että henkilö hakee, valmistelelee tai myöntää hallinnollisia lupia taikka hakee muutosta niitä koskeviin ratkaisuihin.

Nimenä "Lupalakimiesyhdistys" olisi siten vastaajayhdistyksen jäsenien kannalta ja yhdistyslaki huomioon ottaen erityisen harhaanjohtava.

Auktorisointi

Yleisissä tuomioistuimissa voi avustaa vain julkinen oikeusavustaja, asianajaja tai se, jolle oikeudenkäyntiavustajalautakunta on antanut luvan. Auktorisoitu tarkoittaa luvan saanutta, viranomaisen valtuuttamaa. Lautakunta on valtuuttanut eli auktorisoinut heidät esiintymään yleisissä tuomioistuimissa. Sanan "Auktorisoidut" käänös on englanniksi "Authorized". Lupaa on haettava. Sen voi saada, jos täyttää laissa säädetyt kriteerit. Luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia valvoo Asianajajaliitosta riippumaton valvontalautakunta, joka voi määrätä kurinpidollisia seuraamuksia. Luvan voi myös menettää.

Jäsen voidaan erottaa yhdistyksestä, jos hän ei täytä jäsenyyden edellytyksiä. Vastaajayhdistyksessä omaksutun käytännön mukaan jäsenen katsotaan eronneen kun hänet on hyväksytty asianajajaliiton jäseneksi tai hän on menettänyt lupansa muulla perusteella. Yhdistyksen

jäsenet ovat siten vain auktorisoituja lakimiehiä.

Yhdistyksen nimessä ei ole vertailua "auktorisoitujen" ja "ei-auktorisoitujen" toimijoiden kesken. Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat ovat läpäisseet auktorisointiprosessin. Heidän tulee voida kertoa tämä yleisölle. Kuvaavana lisänä se on voitava ottaa heille perustetun yhdistyksen nimeen. Suomessa on lakimiehiä, jotka voivat toimia asiamiehinä (attorneys) viranomaisissa ja hallintotuomioistuimissa (attorneys at law). Siihen ei toistaiseksi tarvita Asianajajaliiton jäsenyyttä tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain mukaista lupaa.

Liiton ulkopuolelle jättäytyminen

Lakimiehen ei ole pakko liittyä Asianajajaliittoon, vaikka hän täyttäisi jäsenyyden edellytykset. Asianajajaliiton jäsenyys asettaa rajoituksia, joita esimerkiksi luvan saaneilla oikeudenkäyntiavustajilla ei ole. Asianajajaliiton jäsen ei voi olla virkasuhteessa tai toisen palveluksessa, eikä hän voi harjoittaa ammattiaan yhtiössä muun kuin asianajajan kanssa. Asianajajan tointa saa harjoittaa osakeyhtiönä vain liiton hallituksen luvalla. Asianajaja saa harjoittaa toimistossaan vain asianajotoimintaa ja sitä välittömästi palvelevaa toimintaa. Asianajajan toimen harjoittaminen Euroopan talousalueen ulkopuolella edellyttää Liiton hallituksen lupaa. Luvan saaneilla oikeudenkäyntiavustajilla ei ole tuollaisia rajoituksia. Esimerkiksi tili- ja lakiasiaintoyhdistys tai isännöinti- ja lakiasiaintoyhdistys on mahdollinen luvan saaneelle oikeudenkäyntiavustajalle, muttei asianajajalle. Rajoitusten vuoksi monet vastaajayhdistyksen jäsenet eivät ole asianajajaliiton jäseniä.

Hovioikeus ei ole eikä se ole ollut ennakkopäätöstuomioistuin. Asianajajaliitolla on erheellinen käsitys siitä, että Helsingin hovioikeuden ratkaisu 25.6.1998 olisi antanut liiton jäsenille yksinoikeuden englanninkielisen ilmaisuihin attorney ja attorney at law.

Toiminimet ja tavaramerkit

Asianajotoimistot ovat rekisteröineet englanninkielisiä attorney -sanan tai attorney - at - law termin sisältäviä toiminimiä, aputoiminimiä ja tavaramerkkejä, mutta nämä rekisteröinnit eivät ole tuoneet hakijoille yksinoikeutta attorney-sanaan tai attorney-at-law termiin yleisnimenä. Ne eivät ole lailla asianajajille tai asianajotoimistoille suojattuja termejä. Myöskin lakiasiaintoyhdistykset ovat saaneet rekisteröityä vastaavia toiminimiä. Toiminimilain 1 §:n 1 momenttiin ja 2 §:n 1 momenttiin nähden yksinoikeus toiminimeen voidaan saada rekisteröimisen sijasta vakiinnuttamalla.

Kolmikielisyys

Vastaajayhdistyksellä on vain yksi nimi. Säännöissä ei mainita mikä nimi olisi ruotsiksi tai englanniksi. Englanninkielisiä sanoja on monien yhdistysten nimissä ja niitä merkitään myös yhdistysrekisteriin vakiintuneen käytännön mukaan. Yhdenvertaisuussyistä ei vastaajayhdistyksen nimeä tule jättää rekisteröimättä tai poistaa nimeä

rekisteristä vaikka siinä on englanninkielisiä sanoja.

TODISTELU

Kantajan kirjalliset todisteet

K1) Vastaajayhdistyksen puheenjohtajan verkkomainos
vastaajayhdistyksen sivuilla

K2) Vastaajayhdistyksen sivuilta aukeava vastaajayhdistyksen
puheenjohtajan verkkomainos

K3) Ote Wikipediasta

K4) tyhjä

K5) Suomen Lakimiesliiton lakimiesammattisanasto

K6) Ote Merriam-Webster-verkkosanakirjasta

K7) Ote tutkintavankeuslain ja vankeuslain käännöksistä

K8) Ote vastaajan kotisivuilta

K9a)- K9b) OK 15 luvun 2 §:n oikeusministeriön englanninkieliset
käännökset

K10) OTT, VT Matti Joutsenen asiantuntijalausunto 30.11.2016

K11) Matti Joutsenen todistus 16.1.2017

Vastaajan kirjalliset todisteet

V1) Yhdistyksen säännöt

V2) tyhjä

V3) PRH:n päätös yhdistyksen rekisteröimisestä 14.4.2014

V4) -V6 tyhjä

V7) Otteet Merriam-Webster sanakirjasta

V8) Otteet Valtioneuvoston kanslian julkaisemasta
tuomioistuinsanastosta

V9) Liiton vuonna 2005 toimittama käännös Advocates Act

V10) Direktiivin CELEX-31977L0249 suomenkielinen ja
englanninkielinen versio: vuodelta 98/5/EY

V10b) on direktiivi 98/5/EC. Sitä on edeltänyt direktiivi 77/249/EEC,

V11) Ote Cornellin yliopiston sanastosta

V12) Report on "European judicial systems - Edition 2014 (2012 data): efficiency and quality of justice" s. 377

V13) Otteita oikeusministeriön julkaisemista säädöskäännöksistä

V14) Ote Collierin julkaisemasta sanakirjasta

V15) Henkilötietosivu asianajotoimistosta

V16) tyhjä

V17) Ote sivistyssanakirjasta

V18) Otteet yhdistysrekisteristä

V19) tyhjä

V20) Tuloste yhteisötietojärjestelmästä (YTJ)

V21) ja V22 tyhjä

V23) Kanadalainen ja Englantilainen säädös

V24) tyhjä

V25) Englantilainen säädös

V26) Ote yhdistysrekisteristä

V27) Ote yhdistysrekisteristä

Teema: englannin kielisiä sanoja sisältäviä yhdistysten nimiä rekisteröidään yhdistysrekisteriin

V28) Oikeusministeriön laatima OK 15 luvun 2 §:n 1 momentin uusi englanninkielinen käännös

V29) Professori, tohtori Pavlos Eleftheriadiksen asiantuntijalausunto

V30) Lakimiesuutisten artikkeli nro 3 / 1986

V31) Attorney vs. Lawyer Definition

V32) Websters Dictionary 1828 Online

V33) Websters Dictionary 1864 ote

Teema: Attorney tarkoittaa toisen laillisesti valtuuttamaa edustajaa.

V34) Geography, Law and Politics, Charles F Partington, 1836, ote

V35) Online Etymology Dictionary

V36) A Dictionary of Law, 7. painos, Oxfordin yliopistopaino 2009

V37) Hovioikeudenneuvos Paavo Soukka Oikeussanakirja 1976

V38) Matti Joutsen 1985 lakikielen sanakirja suomi-englanti

V39) Talvitie ym. Tekniikan ja kaupan sanakirja englanti-suomi 1997

V40) Matti Joutsen 2000 Lakikielen sanakirja englanti-suomi

V41) Matti Joutsen 2005 Lakikielen sanakirja suomi-englanti

V42) The Free Dictionary by Farlex

V43) PRH:n päätös 27.12.2016

V44) Tuloste Suomen Asianajajaliiton kotisivuilta ja Finlexin englannin kielinen käännös laista luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista.

Kantajan henkilötodistelu

Ei henkilötodistelua.

Vastaajan henkilötodistelu

1) Todistaja Juha Kyösti Kalevi Viertola

2) Todistaja Riitta Elina Lae

KÄRÄJÄOIKEUDEN RATKAISU

Asian tausta

Vastaajayhdistyksen yhdistysrekisteriin rekisteröity nimi on "Auktorisoidut Lakimiehet - Auktoriserade Jurister - Authorized Attorneys at Law ry". Nimi koostuu kolmella eri kielellä olevasta sanaparista sekä rekisteröimistä osoittavasta "ry"-liitteestä.

Kantaja on vaatinut nimen rekisteröinnin kumoamista sillä perusteella, että vastaajan nimi yhdistyslain vastaisena loukkaa Suomen Asianajajaliiton oikeutta. Nimi sisältää lailla suojattuun asianajajan ammattinimitykseen viittaavan attorneys at law -ilmaisun, jonka käyttö vastaajan nimessä on harhaanjohtavaa nimen antaessa virheellisen käsityksen vastaajasta, sen jäsenistöstä ja jäsenistön koulutuspohjasta. Nimen englanninkielinen osa on omiaan luomaan harhaanjohtavan käsityksen siitä, että vastaajayhdistyksen jäsenistö muodostuisi asianajajista tai että yhdistyksen jäsenistöön kuuluisi asianajajia. Lisäksi

rekisteröimiselle on kantajan mukaan yhdistyslain 49 §:n 1 momentin 4 kohdan muu lakiin perustuva este nimen ollessa asianajajan ammattinimitystä suojaavien asianajajista annetun lain (496/1958) pakottavien säännösten vastainen ja koska se on yhdistyslain vastaisesti kolmikielinen.

Vastaajayhdistys on vedonnut siihen, että sillä on perustuslaissa turvattu yhdistymisvapaus ja oikeus valita yhdistykselle nimi. Yhdistys on tarkoitettu kaikille oikeudenkäyntiavustajalautakunnalta luvan saaneille eli sen auktorisoimille oikeudenkäyntiavustajille. Nimi ei ole harhaanjohtava eikä se sisällä lailla suojattuun asianajajan ammattinimitykseen erehdyttävästi viittaavaa ilmaisua, vaikka siinä on sanat Attorneys ja Attorneys at Law. Asianajajaliitolla ei ole yksinoikeutta käyttää edellä mainittuja termejä. Nimi ei muistuta Suomen Asianajajaliiton nimeä tai liiton siitä omaksumaa ja levittämää käännöstä. Nimi ei ole hyvän tavan vastainen tai sopimaton eikä nimi tai muukaan rekisterissä oleva vastaajayhdistystä koskeva merkintä loukkaa asianajajaliiton oikeutta tai ole yhdistyslain vastainen. Nimi ei sisällä suojattua asianajajan ammattinimitystä (Advocate), eikä se anna virheellistä käsitystä yhdistyksestä, sen jäsenistöstä tai jäsenistön koulutus pohjasta. Nimen englanninkielinen osa ei ole omiaan luomaan sellaista käsitystä, että yhdistykseen kuuluisi asianajajia. Nimi on yksikielinen.

Säädökset, oikeuskäytäntö ja -kirjallisuus

Yhdistyslain 8 §:n 1 kohdan mukaan yhdistyksen säännöissä on mainittava yhdistyksen nimi. Lain esitöiden (HE 64/1988) mukaan nimen on oltava erottamiskykyinen. Sen on selvästi erotuttava yhdistysrekisterissä ennestään olevien yhdistysten nimistä. Nimi ei saa olla harhaanjohtava esimerkiksi yhdistyksen tarkoituksen, toimintamuotojen tai jäsenistön osalta.

Nimen harhaanjohtavuutta arvioitaessa voidaan kiinnittää huomiota esimerkiksi ammattiin liittyvissä yhdistyksissä siihen, millä ammattialoilla toimivia yhdistykseen tulisi kuulumaan, onko nimi vastikään ollut käytössä jollakin toisella nytemmin purkautuneella yhdistyksellä tai onko nimi jonkun muun yhteisön tai säätiön käytössä.

Oikeuskirjallisuuden mukaan yhdistyksen nimi osoittaa yhdistyksen identiteetin ja vahvistaa sitä. Sillä on siten samantyyppinen merkitys yhdistyksissä kuin toiminimellä yhtiöissä. Näin ollen on tärkeää, että yhdistyksen nimi antaa yleisölle oikeanlaisen käsityksen yhdistyksestä (Halila-Tarasti, Yhdistysoikeus 2011 s. 662-664 ja Halila LM 1987 s. 248).

Yhdistyksen nimestä on useita KKO:n ratkaisuja. Nimen harhaanjohtavuutta koskeva kysymys on tullut usein esiin edunvalvontajärjestöjen nimistä kiistellessä. Usein erimielisyys on koskenut sitä, antaako yhdistyksen nimi oikean kuvan jäsenkentän rakenteesta, koulutus pohjasta ja muista vastaavista seikoista. Nimen

harhaanjohtavuutta arvioidaan paljolti sen mukaan, millaisen vaikutelman nimi herättää yleisön ja asianomaisen alan piirissä (Halila-Tarasti, Yhdistysoikeus 2011 s. 665).

Korkeimman oikeuden ratkaisusta KKO 1969 II 20 ilmenee, että korkein oikeus oli pitänyt arkkitehdin nimitystä suojattuna ammattinimenä (Halila LM 1987 s. 252). Ratkaisu oli koskenut Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit r.y:n nimeä. Yhdistyksen aiempi nimi oli ollut Insinööriliitto - Rakennusinsinöörit r.y. Korkein oikeus oli katsonut, että nimenmuutoksen tarkoituksena oli ollut vain vähäisessä määrin se, että Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit r.y. tulisi toimimaan korkeakoulutasoisen arkkitehtitutkinnon suorittaneiden yhdyssiteenä ja että muutoksen pääasiallisena syynä oli ollut antaa yleisölle virheellinen käsitys, että sanalla "arkkitehti" tarkoitetaan teknillisessä opistossa talonsuunnittelu- arkkitehtilinjalla insinöörin tutkinnon suorittaneita henkilöitä. Korkein oikeus oli hyväksynyt Suomen Arkkitehtiliitto r.y:n kanteen, jossa yhdistys oli vaatinut Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit r.y:n nimen rekisterimerkinnän kumoamista oikeuttaan loukkaavana. Ratkaisussa merkitystä oli sillä, että vaikka yhdistykseen saattoi tietyn edellytyksin kuulua myös korkeakoulututkinnon suorittaneita, näitä oli ollut kuitenkin vain kourallinen.

Lentotekniset r.y:n nimeä koskevassa asiassa (KKO 1981 II 6) oli ollut kantajana Teknisten Liitto r.y. Liitto oli katsonut kanteessaan vakiinnuttaneensa nimen, jossa esiintyy sana "tekninen". Korkein oikeus oli hylätessään kanteen katsonut, ettei Teknisten Liitto r.y. ollut esittänyt näyttöä siitä, että sana "tekniset" pitkäaikaisen ja laajan käytön perusteella olisi ennen Lentotekniset r.y:n rekisteröintiä tullut työmarkkinoilla yleisesti tunnetuksi yksinomaan tämän liiton ja sen jäsenyhdistyksen tunnuksena. Sana "tekninen" ei ollut sellainen ammattinimikkeen yhdysosa, johon oli kuulunut yksinoikeus vain tietyn tutkinnon suorittaneilla kuten ratkaisussa KKO 1969 II 20 oli ollut. Ratkaisu osoittaa, että liiton oikeutta oli loukattu, jos muun yhdistyksen nimestä saa sen käsityksen, että kysymyksessä on liittoon suoraan tai välillisesti kuuluva yhdistys. Yhdistyksen nimen perusteella ei saa syntyä sitä käsitystä, että yhdistyksen jäsenpohja tai toiminta-alue olisi laajempi kuin se on (Halila-Tarasti 2011 Yhdistysoikeus s. 666).

Toiminimen sekoitettavuutta koskevasta ratkaisusta KKO 1969 II 87 voidaan hakea johtoa aikaprioriteettiin eli siihen, kummalla on etuoikeus toiminimeen toiseen yhdistykseen tai kaupalliseen toimijaan nähden. Ratkaisussa Konttoriliikkeiden Oy:n toiminimen rekisteröiminen kumottiin Konttorikoneliikkeiden Yhdistys Kontorsmaskinsaffärernas Förening r.y:n kanteesta toiminimiasetuksen nojalla, koska yhtiön toiminimi ei niin selvästi eronnut yhdistyksen nimestä ja oli sekaantumisvaara. Yhtiö ja yhdistys olivat toimineet aloilla, jotka olivat läheisesti liittyneet toisiinsa ja tästä oli katsottu olevan haittaa yhdistykselle.

Asiantuntijalausunnot

OTT, VT Matti Joutsen, joka on toiminut suomen- ja englanninkielen

virallisena kielenkääntäjänä yli 40 vuoden ajan, on antanut asiassa asiantuntijalausunnon. Joutsenen erikoisalana on oikeudelliset tekstit. Joutsen on 1970-luvulta lähtien kääntänyt oikeusministeriön pyynnöstä englanniksi keskeistä suomalaista oikeusalan lainsäädäntöä ja laatinut ja päivittänyt suomi-englanti-suomi lakikielen sanastoa. Sanasto on ainoa oikeusalan erikoissanakirja ja se toimii peruslähteenä selvitettäessä oikeusalaan kuuluvien sanojen merkitystä suomalaisessa ja Suomen oikeusoloihin liittyvässä yhteydessä.

Lausunnosta ilmenee, että perustermi attorney ymmärretään eri tavoin esimerkiksi Englannissa ja Amerikan Yhdysvalloissa. Suomalaisessa yhteydessä attorney at law viittaa vahvasti asianajajaan ja myös lyhyempi attorney-sana viittaa asianajajaan. Mikäli luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja on perustanut yrityksen Suomessa, attorney at law ja attorney- termien esiintyminen yrityksen nimessä on harhaanjohtavaa. Lisäksi authorized attorneys at law -termi antaa harhaanjohtavan kuvan luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien jäsenistöstä. Attorney at law-termi todennäköisesti yleensä mielletään englantia puhuvassa maailmassa siten, että sillä ymmärretään bar examination -tutkinnon suorittanutta henkilöä, jonka lähin suomenkielinen vastine on asianajaja. Suomalaiset asianajajat ja Suomen asianajajaliittokin käyttävät asianajajista attorney at law käännöstä, vaikka sen rinnalle on tullut EU -direktiivin myötä advocate -termi. Authorized attorney at law -termi on harhaanjohtava siinäkin mielessä, että yhdistyksen säännöissä rajataan jäsenyys koskemaan vain luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia. Luvan saaneista lakimiehistä käytetään oikeusministeriön ja Joutsenen tekemässä käännöksessä termiä licenced legal counsel.

Oxfordin yliopiston oikeustieteen apulaisprofessori ja Oxford Mansfield Collegen oikeustieteen tutkija Pavlos Eleftheriadis on antanut asiassa asiantuntijalausunnon. Siitä ilmenee muun ohella, että termiä attorney on Englannissa käytetty vuosisatojen ajan viittaamaan solicitor -tyyppisen valmistelevan asianajajan rooliin. Attorneyn ja asiantuntija-asianajajan eli barristerin välillä oli tehty ero. Attorney-roolista oli luovuttu vuonna 1873 ja sittemmin attorney- solicitor -roolit olivat sulautuneet toisiinsa. Ammatillinen attorney oli nykyään jäänyt elämään vain immateriaalioikeuksien erikoisosaamisalueella.

Lausunnon mukaan Yhdysvalloissa käytetään barristereista ja solicitoreista kummastakin nimitystä attorneys at law. Eleftheriadis on ilmaissut lausunnossa käsityksensä, että Suomessa on jakautunut juristikunta, jossa perinteisemmät Suomen asianajajaliiton juristit keskittyvät Englannin barrister- roolin mukaiseen asianajotoimintaan, ja auktorisoidut lakimiehet hoitavat kaikkia muita juridisia neuvonta, kauppatapahtuma- ja tukipalveluja. Eleftheriadiksen mukaan Suomen järjestelmässä on auktorisoitujen lakimiesten pätevytymis- ja hyväksymisjärjestelmä. Suomen Asianajajaliiton jäsenten nimittäminen käännöksessä termillä Advocates tai advocates and attorneys on onnistunein. Termi Advocates on parempi kuin lawyers tai attorneys at law, koska se näyttää perinteisen eron lakimiesammattikunnan kahden

osan välillä. Attorneys at law -termin käyttö viitatessa Suomen Asianajajaliiton jäseniin on virheellinen, koska toisin kuin Suomessa Yhdysvalloissa on yhtenäinen juristien ammattikunta. Lakimiehet, jotka eivät ole Suomen Asianajajaliiton jäseniä voivat asianmukaisesti käyttää termiä attorney ja yhdistyksestään association of attorneys.

Näytön arviointi ja johtopäätökset

Joutsenen asiantuntijalausunnolla on näytetty, että attorney at law termi suomalaisessa yhteydessä ja ammattinimikkeenä viittaa nimenomaisesti asianajajaan. Attorney at law-termi todennäköisesti yleensä mielletään englantia puhuvassa maailmassa siten, että sillä ymmärretään bar examination -tutkinnon suorittanutta henkilöä, jonka lähin suomenkielinen vastine on asianajaja. Kantajan ja vastaajan esittämistä lakisanastoista K3, K5 sekä V37, V38, V40 ja V41 ilmenee, että attorney at law -termin synonyymeja ovat attorney ja advocate.

Lähes notorinen seikka on, että useat suomalaiset asianajotoimistot ovat jo pitkään ennen lupalakimiesjärjestelmän syntyä käyttäneet viestinnässään asianajajan ammattia kuvaavana terminä attorney at law. Käräjäoikeus katsoo kuten Joutsen lausunnossaan, että termi on siten pitkäaikaisen ja laajan käytön perusteella vakiintunut asianajajan ammattinimikkeen englanninkieliseksi käännökseksi Suomessa (KKO 1981 II 6 ja KKO 1986 II 87).

Riidatonta asiassa on ollut, että advocate -termiä on käytetty suomalaisissa lakiteksteissä myös asianajajan synonyyminä (näin myös Joutsen K10 ja Eleftheriadis V29). Eleftheriadiksen lausunnon painoarvoa on pidettävä vähäisenä arvioitaessa suomalaisia oikeusoloja ja asianajajan ammattinimikettä Suomessa. Lausunnosta ilmenee väärinymmärrys suomalaisesta oikeusjärjestelmästä. Toisin kuin lausunnossa on väitetty, Suomessa on yhtenäinen asianajajien ammattikunta, joka on lailla suojattu. Tämän lisäksi Suomessa on asianajajalain ulkopuolella ja asianajajayhdistykseen kuulumattomia lakimiehiä, joista yksi ammattiryhmä on luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat. Eleftheriadiksen lausunto perustuu lähinnä Englannin ja Yhdysvaltojen oikeusjärjestelmiin. Sillä seikalla, että suomalaisissa lakiteksteissä on käytetty toisinaan myös advocate -termiä, ei ole merkitystä sen synonyymin eli attorneys at law termin käytettävyyden kannalta.

Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysyksikön päällikkönä toimineen todistaja Viertolan kertomus tukee Joutsenen lausuntoa. Viertola on oikeudessa kertonut käsityksensä, että attorneys at law termi on vakiintunut Suomessa asianajajille ja asianajotoimistoille. Mikäli joku muu sitä käyttää on olemassa riski sekoitettavuudesta. Helsingin hovioikeuden ratkaisusta 25.6.1998 (R 97/537) ilmenee myös, että attorneys at law -ilmaisuu viittaa nimenomaisesti asianajajista annetussa laissa suojattuun asianajajan ammattinimitykseen.

Käräjäoikeus katsoo, että attorney at law -termin esiintyminen

vastaajayhdistyksen nimessä on harhaanjohtavaa, koska sen on katsottu erheellisesti luovan käsityksen nimityksen käyttäjän kuulumisesta asianajajayhdistykseen. Asianajajalain 11 §:n 1 momentin nojalla ainoastaan asianajajayhdistyksen jäsenellä on oikeus käyttää asianajajan ammattinimitystä tai muuta ilmaisua tai nimikettä, jonka perusteella voi syntyä käsitys käyttäjän kuulumisesta yleiseen asianajajayhdistykseen.

Yhdistyksen nimen perusteella ei saa syntyä sitä käsitystä, että yhdistyksen jäsenpohja tai toiminta-alue olisi laajempi kuin se todellisuudessa on (KKO 1981 II 6). Vastaajayhdistyksen jäsenistö ei kuulu tai voi kuulua yleiseen asianajajayhdistykseen. Luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain 21 §:n mukaan jos luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja hyväksytään asianajajayhdistyksen jäseneksi lupa raukeaa. Toisaalta myös asianajajaliiton jäsenenä oleva asianajaja ei voi olla vastaajayhdistyksen jäsen, vaikka yhdistyksen nimessä on asianajajan ammattinimitykseen viittaava attorneys at law. Vastaajayhdistyksen käytännön mukaan jäsenen katsotaan eronneen kun hänet on hyväksytty asianajajaliiton jäseneksi.

Vastaajayhdistyksen nimestä saa sen käsityksen, että kysymyksessä on asianajajaliittoon suoraan tai välillisesti kuuluva yhdistys, koska nimessä on asianajajan ammattinimitykseen viittaava attorneys at law. Nimestä ei myöskään selvästi ilmene, että kyse on liittoon kuulumattomasta yhdistyksestä.

Vastaajayhdistyksen nimeä on myös tarkasteltava kokonaisuutena. Nimen suomenkielinen ja vieraskieliset ilmaukset auktorisoiduista lakimiehistä yhdessä asianajajaa tarkoittavan attorney at law -termin kanssa käytettyinä ovat omiaan luomaan harhaanjohtavan käsityksen siitä, että yhdistyksen jäsenistö hoitaisi toimeksiantonsa asianajajilta edellytettävällä tai jollakin muulla muodollisella pätevyydellä.

Oikeudellisia palveluja käyttäville tahoille voi syntyä harhaanjohtava käsitys siitä, että yhdistyksen "auktorisoiduilta" jäseniltä olisi mahdollista saada korkeampilaatuisia palveluja kuin yhdistykseen kuulumattomilta "auktorisoiduimmilta" palveluntarjoajilta. Tällainen palveluiden markkinointi on katsottu oikeuskäytännössä harhaanjohtavaksi ja hyvän tavan vastaiseksi (MT:1983:5). Suomessa lakimiehillä ei ole olemassa erityistä auktorisointijärjestelmää. Yksittäisellä asiakkaalla tai edes kansainvälisillä lakimiesammattilaisilla tai tuomioistuimilla ei ole kyseisen nimiyhdistelmän perusteella mahdollisuuksia päätellä, onko kyseessä asianajaja tai asianajotoimisto, vai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Käräjäoikeus katsoo, että vastaajayhdistyksen nimiyhdistelmä auktorisoidut lakimiehet yhdessä asianajajan ammattinimikettä kuvaavan termin attorneys at law kanssa on yhdistyslain 49 §:n 1 momentin 2 kohdan vastainen, ja se loukkaa Suomen Asianajajaliiton oikeutta. Nimi on yhdistelmänä harhaanjohtava sen sisältäessä lailla suojattuun asianajajan ammattinimitykseen erehdyttävästi viittaavan ilmaisun.

Nimiyhdistelmä antaa kokonaisuutena erheellisen käsityksen vastaajayhdistyksestä ja sen jäsenpohjan rakenteesta. Nimi on myös yhdistyslain 49 §:n 1 momentin 4 kohdan vastainen, koska nimen rekisteröimiselle on muu lainkohdassa tarkoitettu lakiin perustuva este nimen ollessa asianajajan ammattinimitystä suojaavien asianajajista annetun lain pakottavien säännösten vastainen. Nimi on siten yhdistyslain vastaisena kumottava.

Yhdistyslain esitöiden (HE 64/1988 s. 27) mukaan yhdistyksen nimenä voi olla myös muulla kielellä kuin jommalla kummalla kansalliskielellä ilmaistu nimi. Yhdistyksellä voi olla kaksi tai kolme virallista nimeä, suomenkielinen, ruotsinkielinen ja saamenkielinen. Vieraskielinen nimi voi olla joko yhdistyksen ainona nimenä tai nimen osana, jolloin sitä ei kuitenkaan voi käyttää yksinään yhdistyksen nimenä. Kun yhdistys on merkitty rekisteriin, sen nimeen lisätään rekisteröintiä osoittava merkintä "rekisteröity yhdistys", "ry", "registrerad förening", "rf" tai vastaavat saamenkieliset sanat (yhdistyslaki 50 §).

Todistajat Viertola ja Lae ovat oikeudessa kertoneet Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisterin viranomaiskäytännöstä. Vakiintuneesti yhdistysten nimissä on hyväksytty myös ulkomaankielisiä sanoja kunhan nimiyhdistelmä oli päättyy ry -merkintään, jolloin nimeä on pidetty suomenkielisenä kuten vastaajayhdistyksen nimeä. Vastaajayhdistyksen todisteista V26 ja V27 ilmenee, että ulkomaankielisiä nimiyhdistelmiä on rekisterikäytännössä vakiintuneesti hyväksytty. Vastaajayhdistyksen nimi ei ole väitetyn kolmikielisyyden perusteella yhdistyslain vastainen.

Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 1 §:n mukaan asianosainen, joka häviää asian, on velvollinen korvaamaan kaikki vastapuolensa tarpeellisista toimenpiteistä johtuvat kohtuulliset oikeudenkäyntikulut. Hallituksen esityksen (HE 191/1993) mukaan palkkio on määrättävä huomioon ottaen asian vaikeus ja laajuus sekä suoritettujen työn määrä ja laatu.

Vastaajayhdistys on hävinnyt kanteen ja siten velvollinen korvaamaan kantajan kohtuulliset oikeudenkäyntikulut. Kantajan vaatimuksen perusteista hyväksymättä jääneellä osalla (nimen väitetty kolmikielisyys) ei ole ollut vaikutusta asian lopputulokseen. Näin ollen kantajalla on oikeus saada täysi korvaus oikeudenkäyntikuluistaan.

Vastaajayhdistys on kiistänyt kantajan oikeudenkäyntikulut sillä perusteella, että asia on ollut oikeudellisesti epäselvä (OK 21 luku 8 a §). Palkkiota on pyydetty kohtuullistettavaksi viran puolesta myös OK 21 luvun 8 b §:n nojalla.

Vastaajayhdistyksen mukaan kantajan oikeudenkäyntikululasku oli kohtuuton asian laatu ja laajuus huomioon ottaen. Lasku sisälsi tarpeettomia toimenpiteitä eikä kantajalla ollut oikeutta laskuttaa

arvonlisäveroa. Kantajalla ei ollut tarvetta lausua vastaajan tekemistä esteellisyysväitteistä.

Vastaajayhdistyksen mukaan kantajan tuntiveloitus 270 euroa tunti (alv 0 %:a) oli liiallinen. Vastaajayhdistys on hyväksynyt kohtuulliseksi tuntiveloitukseksi 220 euroa tunti (alv 0 %:a). Tarpeellisina toimenpiteinä vastaajayhdistys on hyväksynyt enintään 46 tuntia á 220 euroa = 10.120 euroa sekä asianosaiskulut 3.150 euroa eli yhteensä 13.270 euroa. Vaaditun määräinen kuluvastuu oli ilmeisen kohtuuton oikeudenkäyntiin johtaneet seikat, asianosaisten asema ja asian merkitys kokonaisuutena arvioiden. Kuluvastuun tulisi olla enintään 8.000 euroa.

Kantaja on katsonut, että sen esittämä oikeudenkäyntikululasku oli ollut kohtuullinen ja perusteltu. Vastaajayhdistyksen oma toiminta oli johtanut siihen, että kantajan oikeudenkäyntikulujen määrä oli vaaditun suuruinen. Vastaajan esittämä kirjallinen todistelu ja esteellisyysväitteet olivat johtaneet kulujen kasvuun, koska kantajan oli lausuttava niistä. Vastaajan tuli korvata kantajan kulut täysimääräisinä eikä asia ollut ollut oikeudellisesti epäselvä eikä kuluja tullut kohtuullistaa OK 21 luvun 8 b §:n nojalla. Kysymys oli ollut kahdesta tasavahvasta riita-asian osapuolesta. Kantajan tuntiveloitus oli kohtuullinen eikä sillä ollut oikeutta vähentää arvonlisäveroa verotuksessaan.

Arvioitaessa palkkion kohtuullisuutta, tuntihinnan suuruus tulee suhteuttaa asian vaikeusasteeseen ja samanalaisissa asioissa yleensä käytettyyn laskutukseen. Kantajan avustajan käyttämää tuntiveloitustasoa 270 euroa (alv 0 %:a) on pidettävä kohtuullisena ja tavanomaisena. Kantaja on ilmoittanut, ettei se ole toiminnastaan arvonlisäverovelvollinen.

Arvioitaessa kantajan oikeuden valvomiseksi tarpeellisia toimenpiteitä ja niistä aiheutuvien oikeudenkäyntikulujen kohtuullisuutta, on otettava huomioon, että kyse ei ole ollut poikkeuksellisen laajasta riita-asiasta, joka ei ole myöskään sisältänyt laajaa todistelua. Asia on ollut ratkaistavissa pääosin asiantuntijalausuntojen nojalla. Kantajalla on ollut oikeus lausua käräjäoikeudelle kirjallisesti vastaajan esittämistä esteellisyysväitteistä.

Käräjäoikeus katsoo edellä lausuttuun nähden, että kantajan oikeuksien valvomiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin ei ole voinut kulua enempää kuin haastehakemuksen laatimiseen, lausumien antamiseen sekä valmistautumiseen valmisteluistuntoon ja pääkäsittelyyn yhteensä 50 tuntia, asian valmisteluistuntojen 18.8.2016 osalta 1,5 tuntia ja 17.1.2016 osalta 1 tunti ja pääkäsittelyjen 17.1. ja 18.1.2017 osalta yhteensä 8 tuntia sekä asian lopputoimiin 2 tuntia. Tarpeelliset toimenpiteet yhteensä 62,5 tuntia x 270 euroa lisättyinä arvonlisäverolla 24 prosenttia eli yhteensä 20.925 euroa. Lisäksi hyväksyttävä kulu on asiantuntijalausunnon palkkio 3.150 euroa. Enemmälti esitetty palkkiovaatimus on hylätty.

Asia ei ole oikeudellisesti epäselvä oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 8a

§:ssä tarkoitettu tavoin eikä vastaajayhdistyksen velvoittaminen suorittamaan kantajan oikeudenkäyntikuluja ole ilmeisen kohtuutonta oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 8 b §:ssä tarkoitettu tavoin.

TUOMIOLAUSELMA

1) Käräjäoikeus kumoo yhdistyslain 56 §:n nojalla Auktorisoidut Lakimiehet - Auktoriserade Jurister - Authorized Attorneys at Law ry nimeä koskevan rekisterimerkinnän ja ilmoittaa nimen kumoamisesta oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai Oikeusrekisterikeskukselle patentti- ja rekisterihallitukselle välittämistä varten sen jälkeen kun ratkaisu on lainvoimainen.

2) Auktorisoidut Lakimiehet - Auktoriserade Jurister - Authorized Attorneys at Law ry veloitetaan suorittamaan Suomen Asianajajaliitto r.y:lle oikeudenkäyntikuluista palkkiona toimenpiteistä 16.875 euroa, arvonnlisäveron osuutena 4.050 euroa ja asiantuntijalausunnosta 3.150 euroa eli yhteensä 24.075 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen 8.3.2017 lukien.

Käräjäoikeuden tuomio on yksimielinen.

Muutoksenhaku

Käräjäoikeuden ratkaisuun saa hakea muutosta Helsingin hovioikeudelta valittamalla oikeudenkäymiskaaren 25 luvussa säädettyssä järjestyksessä tai korkeimmalta oikeudelta ennakkopäätösvalituksella oikeudenkäymiskaaren 30 a luvussa säädettyssä järjestyksessä muutoksenhakuohjeista ilmenevällä tavalla.

Käräjätuomari

Timo Niemi